

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

TISKOVÁ ZPRÁVA

Kreativita ve vzdělávání připraví žáky na život a může také pomoci s integrací dětí z Ukrajiny

V Praze, dne 12. dubna 2022 - Kreativní myšlení pomáhá připravit žáky a studenty na život v současném dynamickém světě. Díky kreativitě vznikají zásadní inovace. Propojuje vědní disciplíny a vyučovací předměty a je zařazena i mezi klíčové dovednosti pro trh práce do roku 2025. Měla by se proto stát součástí modernizovaného vzdělávacího systému. Pandemie negativně dopadla na český vzdělávací systém, učitelé jsou vyčerpaní a mají před sebou další velkou výzvu v podobě integrace desítek tisíc ukrajinských dětí. Zahrnutí kreativity do vzdělávání přitom může českému školství pomoci. Zástupci několika organizací proto apelují na stát, aby se kreativita, umění a inovace staly na základních a středních školách v ČR součástí revize rámcových vzdělávacích programů.

Na témata a možnosti, které může tvořivost školskému systému dát, upozorňuje i mezinárodní akce Světový týden kreativity ve vzdělávání. Pořádá se v Praze od 15. do 21. dubna 2022. Týdenní akce v Česku navazuje na [Světový týden kreativity a inovací](#), do něhož se zapojilo 109 zemí. Letos se poprvé zaměřuje právě na vzdělávání.

Prostřednictvím diskusí, odborné konference, workshopů, tvůrčích ateliérů či kampaní na sociálních sítích chce akce přiblížit principy a dopady kreativního vzdělávání, a zároveň vyvrátit mýty, které jsou s ním spojovány. Organizuje ji uMĚNĪM - Platforma pro kreativní učení a Pražský inovační institut (Pii) s organizacemi Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Kreativní Praha, Kreativní Česko, Pražské kreativní centrum a Kampus Hybernská. Program celého týdne je k dispozici na jejich webech.

„Uplatnění kreativních přístupů ve vzdělávání je v 21. století navýsost potřebné. Současná krize navíc ještě více odkryla roky neřešené problémy českého školství. Děkuji všem, kteří se těmto záležitostem dlouhodobě věnují. Jen díky kvalitním a svěžím učebním přístupům můžeme vybudovat vzdělanou a

hravě sebevědomou společností. Vzdělávání společně s inovacemi budou také mezi důležitými tématy nadcházejícího českého předsednictví v Radě EU," říká **primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib**.

Co je to kreativita ve vzdělávání?

Jde o mezioborový přístup k procesu učení se. Rozvíjí kreativitu a kreativní myšlení, jedny ze zásadních kompetencí pro 21. století. Je založené na symbióze znalostí, dovedností, hodnot a osobních zkušeností. Prostřednictvím umění vytváří podmínky pro větší autonomii žáků a podněcuje k jejich autenticitě, kritické reflexi a spolupráci a otevírá prostor pro dialog. Díky zapojení kreativity do výuky vzniká podnětné prostředí, nastává se rovné příležitosti, vyučuje se pomocí zážitků. To vše zanechá v dětech radost a dobré pocity. Středobodem českého vzdělávacího systému však stále ještě bývá honba za chybami. Děti se ve škole začnou bát chyby dělat, čímž ztrácejí přirozenou tvořivost a potenciál budoucích inovátorů.

Poslední příležitost zahrnout kreativitu do českého vzdělávání

Doposud se kreativnímu vzdělávání věnovaly jen nevládní organizace, např. uMĚNĪM - Platforma pro kreativní učení, která zastupuje 35 organizací, dále Společnost pro kreativitu ve vzdělávání či Kreativní Česko. Stát zareagoval nedávno díky strategickému rozvoji kulturních a kreativních odvětví na Ministerstvu kultury ČR. Jde přitom **o meziresortní oblast, v ČR se jí však dostatečně nevěnuje ani jeden ze subjektů, jak by měl**. Obě ministerstva spolu již nicméně podepsala memorandum o spolupráci, které by tuto oblast mělo řešit.

„Mezi klíčové dokumenty pro rozvoj vzdělávací soustavy a vzdělávání v České republice patří Strategie 2030+. Cíle strategie jsou zaměřeny jednak na kompetence potřebné pro aktivní občanský, profesní i osobní život, a jednak na maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. Jednou z cest, jak naplnit uvedené cíle a podpořit tvořivost, tedy kreativitu a kreativní myšlení mladé generace, je větší propojení a zapojení umění a kultury do vzdělávání. Tomu jde velmi dobře naproti v loňském roce uzavřené Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem kultury a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a vznik meziresortní pracovní skupiny,“ říká Jan Mareš, náměstek ministra školství pro řízení sekce vzdělávání a mládeže a dodává: „Úspěch ve vzdělávání není založen jen na jeho formální školské podobě, ale také na propojení s jeho neformální částí. Věřím, že tato meziresortní spolupráce přinese spoustu nových podnětů a námětů, jak ještě lépe promítnout umění, ve všech podobách, do těchto obou součástí vzdělávání.“

Koncept rozvoje kompetencí k tvořivosti a podnikavosti by měl být také ústředním tématem v proměně obsahu, metod a forem vzdělávání, modernizaci a revizi rámcových vzdělávacích programů (RVP), k nimž se do 21. dubna letošního roku mohou posílat veřejné připomínky. Organizace upozorňují na to, že je právě nyní poslední příležitost dostat kreativitu a umění v rámci připomínkování do RVP a zahrnout je i do dalších oblastí. Například místo toho, aby se škrtila hodinová dotace na výtvarnou výchovu ve prospěch IT, mělo by se přemýšlet o kombinaci obou předmětů. Právě propojování disciplín a předmětů ve vzdělávacích programech se posléze promítne do jejich praktického využití a pochopení celospolečenských problémů dneška.

Kreativní vzdělávání pomáhá nejen žákům, ale i učitelům

„Pracovní trh a formy vzdělání prochází díky pokračující digitalizaci radikálními změnami a dlouhodobé výzkumy ukazují, jak moc je pro úspěšné zvládnutí těchto změn potřebná podpora kreativního myšlení u jednotlivců i institucí. Moderní vzdělávání už není jen o absolvování střední a vysoké školy, ale je třeba na něj nahlížet jako na celoživotní a víceoborové. Právě lidé se širokým spektrem kreativních a přenositelných dovedností jsou už dnes těmi nejvíce žádanými pracovníky a zaměstnanci,“ říká Vít Šimral, pražský radní pro školství, sport, vědu a podporu podnikání.

Rozvoj kreativity se nutně neváže jen na pomůcky a technologie, které by školy musely vlastnit. Akcentuje propojování formálního a neformálního vzdělávání, edukační programy (galerie, muzea, divadla, vědecká centra), znalost místních tradic a učení se z reálného života. Do kreativního vzdělávání patří ale též rozvoj kreativního leadershipu u pedagogů.

„Žijeme ve světě definovaném změnou a její rychlostí. Ve výchově vzdělávání proto nelze spoléhat na opakování naučených vzorců, ale na to, že unikátní výzvy vyžadují unikátní řešení. A to i v samotném vzdělávacím systému, v němž se oddělování formálního a neformálního vzdělávání stává reliktem minulosti. Hledat cestu ke spojení je nejen otázkou nutnosti, ale zejména kreativity,“ upozorňuje ředitel Pražského inovačního institutu (Pii) Bohumil Kartous.

Kreativní vzdělávání může také pomoci řešit integraci ukrajinských žáků

České školství se musí vyrovnat se zapojením desítek tisíc ukrajinských dětí do výuky. To, jak se to podaří, je důležité nejen pro ně, ale i pro českou společnost. *„Kreativní vzdělávání může hrát v této situaci opět klíčovou roli. Může být efektivním nástrojem citlivé integrace ukrajinských dětí. Protože akcentuje spolupráci a akceptaci jinakosti. Pracuje s emocemi a empatií. Skrze umění přináší rozmanité vyjadřovací prostředky, proto může být nástrojem prevence posttraumatických syndromů, agrese a konfliktů,“* doplňuje Katarína Kalivodová, ředitelka SPKV.

Kreativní vzdělávání není žádnou novinkou. Mezi první programy patřilo před 20 lety Creative Partnership ve Velké Británii. Od té doby se podoba kreativního vzdělávání rozšířila. **Podle studie OECD uvádí dovednosti spojené s tvořivostí ve svých národních kurikulárních dokumentech více než 76 zemí a jedenáct států konkrétně popisuje, jak postupovat v rozvoji tvořivých schopností u dětí ve věku od čtyř do 19 let.** Se změnou ekonomiky směrem k její znalostní a kreativní formě se navíc zvyšuje i důležitost kreativního vzdělávání. Kreativita se jednoduše ukazuje být klíčovou kompetencí pro 21. století. I proto je kreativní učení tak důležité.

„Ministerstvo kultury ČR plánuje využít finance z Národního plánu obnovy, aby otevřelo program na podporu kreativního vzdělávání do konce roku 2024. Ten by měl odpilotovat podporu této oblasti. Minulá vláda nezajistila Plán obnovy personálně. Pro MK ČR je Plán obnovy jako celek neúnosnou administrativní zátěží,“ říká Jakub Bakule, expert na kreativní a kulturní odvětví z Pražského inovačního institutu a Kreativní Prahy, který je autorem dokumentu Státní kulturní politika 2021-2025+ a Strategie rozvoje kulturních a kreativních odvětví. *„Přál bych si, aby program pokračoval i v budoucnosti, a to primárně díky financování z Operačního programu Jan Amos Komenský (JAK) řízeného Ministerstvem školství.“*

„Kreativita hraje významnou roli i na akademické půdě, a to nejen v oblasti učení a tvorby znalostí a inovací, ale i v rámci jejich praktického uplatnění ve společnosti,“ dodává Marcel Kraus, manažer projektu Hyb4City v Kampusu Hybernská a expert na inovace společenských, humanitních a uměleckých oborů z Centra pro přenos poznatků a technologií Univerzity Karlovy. *„I na univerzitě vzniká řada výzkumných a inovačních projektů, které využívají uměleckých prostředků a kreativních postupů pro různé cíle. Například i pro lepší inkluzi marginalizovaných skupin, ať už za využití hudby, divadla nebo výtvarných aktivit. Kreativita se tak stává nedílnou součástí inovačních aktivit a může významně přispět ke společenské prospěšnosti akademické práce.“*

KONTAKT PRO MÉDIA:

Šárka Mrázová, Pražský inovační institut, 602 618 874, mrazova@prahainovacni.eu

